

RKP:n itsenäisen ammatinharjoittamisen ohjelma

Itsenäisten ammatinharjoittajien määrä kasvaa Suomessa. Määrä on viime vuosina noussut 120 000:sta reiluun 160 000:een. Itsenäiset ammatinharjoittajat muodostavat siten noin 62 % kaikista Suomen yrityksistä. Suomen ruotsalainen kansanpuolue haluaa luoda paremmat olosuhteet itsenäisille ammatinharjoittajille. Muun muassa sosiaaliturvassa, joustoissa, verotuksessa ja yrittäjyyteen kohdistuvissa asenteissa on parantamisen varaa. Myös silloin, kun itsenäisellä ammatinharjoittajalla ei ole omia työntekijöitä, hän työllistää monia muita ostamalla palveluita toisilta yrittäjiltä. Vaikutusta voi verrata renkaisiin, jotka laajenevat veden pinnalla. Noin 90 % yrityksistä on verkostoitunut toisten yritysten kanssa. Yrityselämän verkostojen merkitys vain kasvaa tulevaisuudessa. Itsenäiset ammatinharjoittajat ostavat palveluita muilta yrittäjiltä 4,5 miljardin euron arvosta. Yli 60 % itsenäistä ammatinharjoittajista toimii palvelusektorilla.

Suomessa on yhteensä yli 320 000 yritystä. Yritysten määrään ei Suomessa tosin perinteisesti ole sisällytetty alkutuotantoyrittäjiä. Yritystilastointia tulisi uudistaa, koska yhä useammat näistä alkutuotannon elinkeinojen piirissä vaikuttavasta noin 60 000 yrityksestä harjoittavat yhä laajemmassa määrin muutakin yritystoimintaa.

Visioita

Suomen ruotsalainen kansanpuolue haluaa parantaa mahdollisuuksia perustaa uusia yrityksiä. Talouskasvu, ja siten myös kansalaisten hyvinvointi, perustuu kannattavaan yritystoimintaan. Hallinnollisen työn aiheuttaman taakan pienentämiseksi tehtävää työtä on jatkettava kaikissa ministeriöissä. Myös kaikissa tulevaisuuden lakiehdotuksissa on itsenäisten ammatinharjoittajien huomioiminen oltava luonnollinen osa valmistelutyötä.

Yhteiskunnan suhtautuminen itsenäisiä ammatinharjoittajia kohtaan tulee kiinnittää huomioita. Jo peruskoulussa voidaan työskennellä myönteisemmän asenteen puolesta itsenäisiä ammatinharjoittajia kohtaan. Yrittäjyyskasvatuksen on oltava luonteva osa koulutusta kaikilla asteilla, opettajankoulutus mukaan lukien. Nuori Yrittäjyys -toiminta on hyvä esimerkki yrittäjyyskasvatuksesta. Koululaiset ja opiskelijat voivat laajemmin oppia, että yrittäjyys on hyvä ja todellinen vaihtoehto palkansaajana olemiseen.

Arviolta 50 000–80 000 itsenäistä ammatinharjoittajaa jää lähivuosina eläkkeelle. Jotta työpaikkojen menettäminen estettäisiin, tulisi kehittää yritys- ja jatkajapörssejä.

Suomen väestörakenteesta johtuen väestö vanhenee. Seniorit merkitsevät tulevaisuudessa lukuisia erilaisia mahdollisuuksia perustaa yrityksiä sosiaali- ja terveydenhoitoalalle. Kotihoidon puolella voidaan kehittää luovia ratkaisuja virkistämään vanhuksia ja ylläpitämään heidän fyysistä kuntoaan. Kotitalouspalvelut työllistävät monia itsenäisiä ammatinharjoittajia.

Jaksaminen yrittäjänä

Itsenäiset ammatinharjoittajat arvostavat muita enemmän mahdollisuuksia vapautteen ja itsenäisyyteen. Voidessaan toteuttaa itseään ja liikeideoitaan he voivat hyvin, jopa paremmin kuin tavalliset palkansaajat. Tutkimusten mukaan joka neljäs itsenäinen ammatinharjoittaja ei voisi koskaan ajatella työskentelevänsä palkansaajana. Itsekuri ja kyky organisoida ajankäyttöään ovat tärkeitä. Jaksakseen ja viihtyäkseen työssään itsenäisten ammatinharjoittajien tulee löytää tasapaino työn ja oman elämän välillä. Tähän sisältyvät myös vapaa-aika ja loma. Itsenäisiä ammatinharjoittajia pitää myös rohkaista välillä rentoutumaan ja lepäämään yrittäjätoiminnastaan. Kaikilla tulisi olla mahdollisuus vähintään kahden viikon yhtenäiseen lomaan.

Uskallus palkata työvoimaa

Ensimmäisen työntekijän palkkaaminen tulee tehdä helpoksi. Tätä helpottaisi, että ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen annettava avustus laajennettaisiin koskemaan koko maata ja kuuden kuukauden koeaika sallittaisiin ensimmäisen työntekijän kohdalla. Yrittäjä on työntekijää palkatessaan velvollinen huolehtimaan työntekijän eläketurvasta. Ensimmäisen vuoden ajan tämä työnantajamaksu voisi olla alempi. Työsuhdeturva on tärkeä, mutta irtisanomiseen pitää riittää, että on asiallinen peruste. Vaatimus asiallisesta ja painavasta perusteesta irtisanomiselle on tänä päivänä nostanut rimaa liian korkealle. Moni itsenäinen ammatinharjoittaja ei sitä paitsi halua laajentaa toimintaansa tai palkata henkilökuntaa. Myös tätä pitää kunnioittaa, koska itsenäisen ammatinharjoitta-

jan liiketoiminnalla on itsessään työllistävä vaikutus ja se vaikuttaa toisiin yrityksiin ostojen kautta.

Sosiaaliturva

Itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvan on oltava tasavertainen palkansaajien kanssa.

Yrittäjälle myönnettävän asumistuen perusteena on oltava yritystoiminnasta saatu todellinen kuukausitulo.

Itsenäisellä ammatinharjoittajalla on myös oltava oikeus vähentää sairaan lapsen hoitajan palkkakustannukset yrityksen verotuksessa sekä oltava mahdollisuus verovapaisiin kunto- ja kulttuuriseteleihin.

Maksukyvyttömyyssäädöksiä on kehitettävä edelleen, jotta lainsäädännön keinoin luodut esteet yrittämiselle poistetaan ja yrittäjät pääsevät tasavertaiseen asemaan muihin velallisiin nähden.

On helpotettava itsenäisen ammatinharjoittajan edellytyksiä saada työttömyyskorvausta. Tämä voidaan tehdä joko alentamalla vaatimusta, että yritystoiminnassa on oltava neljän kuukauden tauko, tai siirtymällä Ruotsissa käytettyyn malliin. Tässä yrittäjällä on lupa kerran oman ilmoituksen perusteella pitää yritystä lepotilassa, jolloin hän on välittömästi oikeutettu työttömyyskorvaukseen.

Julkisen vallan on turvattava, että yritys saa toimintansa aikana neuvontaa kohdatessaan maksuvaikeuksia tai tarvitessaan apua liiketoiminnan vakauttamiseksi, saneeraamiseksi tai lopettamiseksi.

Lisäksi tulee ylläpitää ja kehittää yritysterveydenhuoltoa ja yrittäjille tarkoitettuja kuntoutusjärjestelmiä. Yrittäjille on myös annettava lisää tietoa oikeudestaan sairaskorvauksiin ja muihin sosiaalietuihin. Alle puolet yrittäjistä ostaa omaa yritysterveydenhuoltoa.

Verotus

Verotuspäätöksillään yhteiskunta vaikuttaa olennaisella tavalla yrittämiseen. Yrittäjien verotuksen on oltava kilpailukykyinen palkansaajien verotuksen kanssa. Yritysten veronmaksukykyä tulee parantaa esimerkiksi noudattamalla käteisperiaatetta arvonlisäveron maksussa. Tällöin yrittäjä maksaisi arvonlisäveron vasta asiakkaan maksettua laskunsa. Tämä koskisi yrityksiä, joiden liikevaihto on enintään 500 000 euroa. Nykytilanteessa yrittäjän tulee pääsääntöisesti maksaa arvonlisävero laskutuskuukautta seuraavana toisen kuukauden puolivälissä riippumatta siitä, onko asiakas maksanut laskunsa. Arvonlisäverotuksen lievennys tulee laajentaa koskemaan yrityksiä, joiden liikevaihto on alle 50 000.

Tavoitteet

RKP vaikuttaa sen puolesta,

- että työ hallinnollisen taakan pienentämiseksi jatkuu kaikissa ministeriössä

- että yrittäjäyyskasvatuksen tulee olla luonteva osa koulutusta kaikilla asteilla, opettajankoulutus mukaan lukien

- että kehitetään yritys- ja jatkajapörssiä estämään työpaikkojen menetystä yrittäjien jäädessä eläkkeelle

- että kaikilla yrittäjillä on oltava mahdollisuus vähintään kahden viikon yhtenäiseen lomaan

- että ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen myönnettävä avustus ulotetaan koko maahan

- että ensimmäisen työntekijän kohdalla sallitaan kuuden kuukauden koeajan käyttö

- että työnantajamaksua, jolla työnantaja huolehtii työntekijän eläketurvasta, olisi alennettava ensimmäisen työntekijän kohdalla

- että asiallisen perusteen tulee riittää irtisanomisen syyksi

- että yrittäjän asumistuen myöntämisen perusteena on oltava todelliset kuukausitulot

- että itsenäisillä ammatinharjoittajilla on oltava oikeus vähentää sairaan lapsen hoitajan palkkakustannukset yrityksen verotuksessa

- että yrittäjillä on oltava mahdollisuus verovapaisiin kunto- ja kulttuuriseteleihin

- että maksukyvyttömyyssäädöksiä kehitetään niin, että lainsäädännön keinoin syntyneet esteet yrittämiselle poistetaan

- että itsenäisillä ammatinharjoittajilla on oltava nykyistä paremmat mahdollisuudet saada työttömyyskorvausta

- että yrittäjien on saatava neuvontaa yrityksen kohdatessa maksuvaikeuksia tai tarvitessa apua liiketoiminnan vakauttamiseen, saneeraamiseen tai lopettamiseen

- että yrittäjille on annettava tarkempaa tietoa oikeudestaan sairaskorvaukseen ja muihin sosiaalietuihin

- että arvonlisävero maksetaan käteisperiaatetta noudattaen, jolloin vero maksetaan vasta asiakkaan maksettua laskunsa (koskee enintään 50 000 euron liikevaihtoa).